

İSPANYADA UMUMÎ SEFERBERLİK..

Asî kuvvetler her taraftan Madrid üzerine yürümekte, hükûmet te umumî seferberlik ilânile Madridi kurtarmağa çalışmaktadır!

Filistinde Örfî idare! Askerî Mahkemeler kuruldu, çok şiddetli tedbirler Alındı..

Ankara 30 - Filistinde örfî idare teessüsüne dair kararname intişar etmiştir. Bu kararname ile general Bille verilen salâhiyetler arasında askeri mahkemeler ve sıkı bir sansör ihdası ile nefî, tebid, halk mülkiyetlerinin refî, her türlü nakil vasıtaları ile limanların konaroluna ait salâhiyetler de vardır.

Londra mahafili bu tedbirlerin mevcut anlaşıma imkân ve vasıtalarını bertaraf etmeyi, ancak Arapların bunlardan istifade ederek bir anlaşmağa varmadıkları takdirde İngiliz hükûmetinin daha zecri tedbirlere başvuracağı kanaatinde.

İshisarlar vekilimiz

Bafra, Çarşamba
tütüncülerinin dilek-
lerini dinliyor ..

Ankara 30 - Samsunda bulunan İshisarlar vekili Rana Tarhan tetkikatını yaptıktan sonra Çarşamba ve Bafra'ya giderek bütün işçileri ve tecimlerin dileklerini dinlemiş ve akşam Samsua dönmüştür.

Süriye heyetinin teşekkürleri

Ankara 30 - Süriye delegasyon başkanı, dış bakanı vekili Şükrü Saraçoğlu na bir telgrafla Türkiye'de gördükleri samimî hüsnû kabuldan dolayı teşekkür etmiştir.

Vekâletlerde değişiklik şayıları ..

Dahiliye vekili Şükrü Kayanın Cemiyeti Akvam daimî murahhaslığına tağinile dahiliye vekâletine kâtilür bakanı Saffet Arıkanın ve maarif vekâletine dahi Recep Pekerin gelecekleri şayıları Ankara'da devam etmektedir. Mamafih bu haber hiçbir yerden teyit edilmemektedir.

İspanyada son vaziyet

Asîler muhtelif kollardan Madrite yürüyorlar .. Umumî seferberlik .. Madrid önünde kanlı muharebeler...

Ankara 30 - Asî kuvvetlerin muhtelif kollardan Madrid üzerine yürüyüşleri devam etmektedir. Hükûmet Madridin müdafaası için icap eden tedbirlere baş vurmuş ve burada umumî seferberlik ilân etmiştir. Madrid önündeki çarpışmaların çok kanlı olacağı bildirilmektedir. Kostezerler yorin toplanarak hükûmetin ihtilâl dolayısıyla aldığı tedbirleri tasdik edecektir.

Başvekilimiz Adanada..

Ankara 30 - Başvekil bu sabah Adanaya gelmiş tir.

İngiliz sermaye- darları geldiler

Ankaraya giderek
hükûmete tekliflerde
bulunacaklar

Büyük İngiliz sermayedar grubunun mümessilleri olan Avam kamerası azasından G. Summer Vill ile Baldwin Velb ve Financial Times muhabiri, İstanbula gelmişlerdir. İki İngiliz mümessili, gazetecilere şu beyanatta bulunmuşlardır:

-- Bükreşte beynelmîl parlâmentolar birliği konferansına iştirak ettik. Son zamanlarda İngilterede Türkiye'ye karşı büyük bir alaka uyanmıştır. Yeni aktedilen Türk - İngiliz ticaret mukavelesi de iki memleket arasındaki ticaret münasebetlerini daha ziyade inkişaf ettirecek mahiyettedir. Teşriki mesai imkânlarını mahallinde tetkik maksadile buraya geldik. Pazar günü Ankaraya gideceğiz. Ankara'da Türk ricalile görüşerek bazı teklifler yapacağız. Londrada elçiniz B. Fethinin bir çok tavsiyenamelerini hamil bulunuyoruz. "

The Financial Times muhabiri de bu mealde beyanatta bulunmuş, İngilterede Türkiye'ye karşı gösterile derin alakayı teyid eylemiştir. Gurup mümessilleri, Ankara'da memurlar için bahçeli evler inşasını da teklif edeceklerdir. İngiliz iş adamlarından Rickettin bugün üç arkadaşı ile tayyare ile Sofyadan gelmesi bekleniyor.

Cenevrede bir mülâkat

Bulgar başvekilî, hariciye
vekilimizle görüştü

Sofya -- Bura gazetelerine bildirildiğine göre, Cenevrede bulunan Bulgar başvekilî Gospodin G. Köseivanof, evvelâ Türkiye Hariciye vekilî Tefvik Rüşti Arasla görüşmüştür. Görüşme, "Borivaj" otelinde olmuş ve bir buçuk saat sürmüştür.

Demir Çelik Fabrikaları mukavelesi imzalandı

Ankara 30 - Karabükte kurulacak demir, çelik fabrikaları için Ankarada imzalanmış olan anlaşmayı tamamlayan ve inşaatı kat'i olarak bu gruba bakan mukavele Kurdoğlu ile İngiltere murahhasları arasında birçok mühim şahsiyetler huzurunda Londrada imzalanmıştır.

Binaların boyası

Her semte göre
bir renk tayinine
başlanıyor

Belediye kanunu mucibince binaların her semtte muayyen renklerde olması mecburiyeti vardır. Belediye kanununun bu maddesi henüz tatbik edilmemiştir. Şehir piânı yapılırken fizik mütehassıslarından, ressamlardan ve mimarlardan mürekkep bir heyet her semtin aydınlık alma vaziyetini tetkik edecek, hangi semte ne renk boyanın vurulması münasib olacağını tayin edecektir.

Bu tetkikatın neticesi plân yapacak olan Pro. Prost tarafından kabul edildikten sonra her semtin hangi renk boya ile boyanacağı kararlaştırılacaktır.

Yeni yol -- Bu iş Trabzona değil İstanbula aittir. Mamafih, bir gün gelecek ki, buradada olacak bu işler!

Sıcak

Sıcaklar yeniden baş göstermiş olduğundan geçenki yağmur ve soğuktan şshire kaçanlar tekrar sayfiyelere çıkmağa başlamışlardır.

Düzeltilme

26 Eylül 936 tarihli ve 2204 numaralı nushamızın birinci sahifesinin üçüncü sütunlarında (Yayla meselesi) başlığının intişar eden Gümüşane Valiliğinin tevazihlerinin 26 ve 27 inci satırlarında (Varit olmamıştır) ibaresi tertip selvi olarak verit olmuştur şeklinde çıkmıştır. Tashih ederiz.

Fındık Fiatları..

Bir haftadanberi fındık fiatlarında istek devam etmektedir. Avrupadan gelen telgraflarda Hamburgta 71 buçuk kuruşa kadar Levant fındıkları (Şark malları yani Trabzon) satıldığı bildirilmekte ve vadeî satışlar için de dünya fazlasına talep zuhur etmektedir.

Esasen bu seneki rekoltenin geçen seneye nazaran az olması yüzünden Avrupada fazla alıcı ile karşılanmaktadır. Bazı müesseseler fındık fiatları üzerine müessir olmak arzu ve hevesine kapılmış iseler de bunların çok sağlam ve kuvvetli olan piyasa üzerinde bir tesir icra edemeyecekleri tabiidir.

Bugün borsada, limanımızda fındık almak için bekleyen Alman yapuruna yüklemek şart ile 64 buçuk kuruştan içler ve 31 buçuk kuruşa kadar küllüyetli miktarda kabulü fındık satılmıştır. Piyasada malın azlığına karşı çok fazla istek mevcuttur.

Borsa Faaliyeti..

Şehriniz Ticaret ve Zahire borsasında eylül ayı zarfında 619,200 kilo fındık içi, 10,000 sivri içi, 2000 kırık içi, 10,000 e35 mahsulü tumbul fındık içi, 2,278,525 kilo kabuklu tumbul fındık, 138,070 sivri fındık, 4500 badem fındığı, 2000 yaş fındık 55,900 yaş sivri fındık, 144,000 adet birinci yumurta, 259,200 adet ikinci yumurta ve 440,000 bin adet işlenmiş yumurta satılmıştır.

Yeni Borsa Binası

Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yeni borsa binası mal yaptırmak üzere molozda ikibin liraya büyük bir arsa satın alınmıştır. Önemüdeki sene borsa binasına başlanacağı haber alınmıştır.

Partida

C. H. Parti ilyonkurulu bugün önleden sonra Valimiz Rifat Danışmanın başkanlığında toplanarak müzakerelerde bulunmuştur.

GORÜŞLER DUYUŞLAR

Şundan, Bundan..

Bugün bütün okullar ders-hanelerin kapıları okullara açılıyor. bütün sınıflarda sıraların gözleri de okullara kitap, kalem ve kâğıtlarına yer ayrılıyor. Bugün okullar okullardan içeri bir duygu içinde adimlarını atıyor.. her mahalleden, her köyden, her kasabadan ve şehirden okullara akın eden küller ordusunun genç ve kûrpe uzularının bugün ders-hanelerde, sıralarda karşı karşıya, yanyana, gözgeze gelerek ilk tanışma, ilk anlaşmanın çocukca, samimi töreni yapıyor.. Bugün 936 - 937 yılının okulları okullara, okulları, okullara kavuşturan en heyecanlı bir gündür.. Aralık bugün okulların yılbaşı günüdür, onlardaki heyecanı bir görmeli.. Onlara bugün kutlu olsun!..

Temelt pilâvi gibi park saz heyelânın her akşam tekrarladığı aynı nekeratı, aynı nağmeyi, aynı tempoyu, aynı durumu, aynı türkülerini, aynı şarkıları, aynı viyaları, aynı siyaları, aynı edaları, aynı sedaları, aynı şeyi, aynı neyi, aynı heyli, aynı heceyi, dinlemekten usanmayan, her akşam 15 kuruşa temelt pilâvini kotaran bu halktaki sabır tahammülü hayret ederken; saz heyetinde yeni yeni türküler, şarkılar, nağmeler, edalar icat ederek ağız değiştirme teşebbüsünde bulunmalarına daha çok hayret ediyorum doğru sul.. Üst üste üç akşam aynı şey yenildi mi bezilir.. Bu halk iki üç aydır her akşam bayan Muzafferin hamsi, balığını yutuyorda halâ bezginlik âlâmeti göstermiyor.. Bundaki sır ve hikmet bayan Muzafferin sekzabelinde mi? yoksa hamsi, balı-

lığını nefasinde mi, anlayana aşk olsun!..

Dün akşam deniz sâdlimandı, Gilemal saat 9 da sâdlimana demirini attı. İskeleden üç beş motor birden vapura doğru hücum ettiler. Yolunu almak için bende hücum eden motorların birinde idim. Vapura yanaşdık ite kalka vapurun iskelesinden yukarı sanki bir kale burcuna tımandık. Fethettigimiz bir kaleden adeta ganimet alırgibi alıp iskeleden aşağı itişe kakaşa motorlardan birine kendimizi attık.. Düşündüm; Vapurlara kitmek vapurlardan çıkmak sanki bir deniz muharebesine gitmek, muharebeden çıkmak gibi oluyor. Bununla sebebinin araştırdım: Bin bir emek, bin bir darlık, binbir fedakârlık mukabili olarak haftada beş altı nüfuslu bir motorcunun eline iki, üç, azami beş lira geçerse tabiidirki böyle bir yerde ve işde çalışanları intizamla yürütmek ve gördürmek güç leşir işte böyle...

İskele işlerine bir intizam vermek istenmiş, motorlara sıra konmuş, işçilere adanına göre iş verilmiş, olmuş yapılmış ama, asıl mühim iş onudulmuş.. Oda iskele motorcularının karını doyurmak, refahını yoluna koymak için işçi ve motor kadrosunun azlığı, çokluğu ölçülmemiş ve bu sebepten yedi sekiz nüfuslu bir motorcu veya işçiye haftada hiç olmazsa on, onbeş lira pay düşmesi lazım gelirken iki üç lira düşecek bir durumda bırakılmış..

Cevdet Alan

Doğum

Kıymetli doktorumu belediye meclisi azasından operatör Tygip Zühtü Somelin bir erkek yavrusu dünyaya gelmiştir. Yavruya uzun ömürler diler, anne, babasını tebrik eyleriz.

NOTLAR

Dünyanın yuvarlak, yani dönmeğe müsait olduğundan mı, yoksa adem oğullarının bu yuvarlak üstünde bulunuşlarından mı, nedir, dönmek ve döndürmek âdeta bir ihtiyaç halini aldı. garibi şuki, döndürenler gibi, dönenlerde döndürdüklerine kani!

İnsanları olduğu gibi tanımak ve oldukları gibi tanımak lazımdır amma, amması olmasa!

Herkes ne derse desin, iş adamı kendi işini bilir!

Dokuzuncu ders

Siyasal Partiler

RECEP PEKER

Bugün uluslararası sağlık kaideleri vardır. Bir gemi Türk kıyılarına gelip demir attımı, müsterk bir kaide mucibince sağlık yasaları mıza bağlı olur. Gerçi her bağlilik kaba bakışla İstiklâli bozucu bir şekil gösterir, fakat bu, karşılıklı olunca İstiklâli bazmaksızın büyük beşeriyet ailesinin iğiliğini besleyen bir istisna teşkil eder.

Uluslararası fenerler mukavelesi, uluslararası kablolalar mukavelesi, uluslararası demiryollar anlaşması ve posta, telgraf anlaşmaları hep böyledir.

Başka nevi örnekler söyleyeyim : Milli müdafaa, ulusal korunma işinde bir ulus kendi kararını kendi vermelidir, dedik. Evet her devlet kendi silâhını, silâhlarını sayı ve çapı, aşkının sayısını kendi tesbit etmelidir. Bununla beraber, dünya silâhlarının ve asker sayılarını azaltılması için müzakereler olmuştur. Böyle uluslararası bir teşebbüs muvaffak olur, her devlet kendi rızası ve üzerinde hususî bir tazyik olmaksızın kendi hesaplarını yaparak silâhlarını azaltırsa, bu da elbet İstiklâli bozmaz. Tekrarlıyorum, bu şartın tamam olması için burada dikkat edilecek nokta, böyle bir anlaşmayı bir kısım devletlere, diğer bir kısım devletler, zorla kabul ettirmiş olmamalı ve devletlerin mütehasısları ulusal ihtiyaçları hesaplayarak ve ölçerek sonuçlara varmış olmalıdır. Karşılıklı ticaret mukaveleleri de örneklerimize girebilir : Meselâ, afyon üzerinde, bütün ürün üzerinde onu yetiştiren diğer devletlerle anlaşmalar yapabiliriz. İstihsalimizi tahdid de edebiliriz; bunlar tazyiklerin ve dış tesirlerin zoru ile olmadıkça ve kendi görüşümüze göre ulusal faydamıza uygun bulunkça İstiklâl anlamının bozulmasına sebep olmaz. Hariciye de anlaşmalar, paktlar, sınırlar müdafaaalarında karşılıklı kararlar, ittifaklar, adliye

- Arkası var -

Halk Manileri

Bir üstade ol çıkarak
Sanattan kaçma irak
Çalış kazan âlim ol
Dünyada eser bırak !

İstersen mektep oku
İstersen kumaş toku
İkisi de aynı gül
İkisi aynı koku !

Bu düşünce engindir
Çalışmak çok rengindir
Eğer sen zengin isen
Milletin de zengindir.

Sözüne et emniyet
Çalışmaya et niyet
Çalışmak olmasaydı
Olmazdı medeniyet !
Baba Salim Öğütçen

YOLSUZLUK

"Köy yolları vatanın ince damarlarıdır."

Yazan : Durmuş Türkmenoğlu

Türkçede (yolsuz) kelimesi öyle çirkindir ki, bunu işitmek bile her kesin iste miyeceği bir menfi dedadır. Medenî milletlerin düşü nüşlerine göre yolsuz yaşa mak, yerde sürüklenmek demektir.

İstipdat devrinde Ahrardan birisinin geniş; muntazam cadde üzerinde gezinmekte iken (yahu ! bıktık bu yolsuzluktan) dediğini işidince (vah zavallı acaba hangi zahifenin hüsnına uğradı) derlermiş. O zamanlar hükümsüz, cürümsüz olarak nefi olunanlara - tabiri mahsusile - ikamete memur derlerdi. Büyük babam da bu memurlardan ol muştı :

"Ey hanesi hanesi harap çek elini benden irak ol !"

Doğru yol idi ilimle söylediğim yol."

Diye nazm elediği hicviye ile hem Abdulhamit, hemde o vakit Bahriye nazırı bulunan Hasan Hüsnü paşaya atıp tutuyordu. Benim küçük idrakim bir padişaha, veziri deryaya (hanesi harap) demeyi münasip görmediğimdi. Lâkin o benim gibi çocukça değil vatanseverce düşünüyordu.

Onun kavlince bir imperyalistin sarayı, bir aristokratın konağı mağmur değil idi : Mğmur olmağa muhtaç bir vatan mesut olmağa layık bir millet vardı ki onlarda ihmal edilmişti.

Bir gün kırdı bulunan caddenin haricindeki daracık çığırda gitmekte çocukluk zevki hissetmişim arkamdan gelen bir merkep az kalsın beni çiğneyordu. Babam bunu görünce :

Oğlum, eşekler yolsuzluk tan zevk duyarlar, onun için caddeyi bırakır da dar yollara sarparlar, bak şu yolsuz, yordamsız seni çiğneyordu, o patikayı bırak ta şöyle caddeye gel) diye bana hem nasihat, hem tektir eylemişti.

Yolsuz muameleden hoşlanan eshabimesalih, yolsuz ziyaretten mahzuz olan sahibi, yolsuz sarfiyat yapan para sahibi, yolsuz söz söyleyenler çok iyi yaptığını bilen insanlar daima nedamet duyar, canını sıkı kar, pişmanlıktan üzüldü de, bir takım yolsuz köylerde ömürlerini geçiren zavallı köylüler aceba o yolsuzluktan memnun mu kalırlar ? Muhite vakıf olmayan bir kimse köylerde

gezerken yolsuzlukla beraber yol göstericinin de bulunmamasına maruz kalırsa şüphesiz fena halde canı sıkılır, sinirlenir, köylerin civarından bir çok müşki lâtla geçer, sonra ya bir çalılık orman arasında ve dalga! orazide güzergâhı yanılırsanız duyduğunuz can sıkıntısını, hissettiğiniz öfkeyi kolayca geçiştiremezsiniz, Bazan yolu tarif eden de bulunur : (Aha !.. şu ince yol bırakma daaa.. Aha.. garşındaki gıranı aş, ilerde bir örene gelersin, orayı hemen elli adım geçtinmi, yol ikileşir. Ovakıt sağdaki nallamayı tut git... Alt yanda annacına bir tezehele gelir. Sana sağa gıvrılır bir çeşme göreceksin daaa..)

E! dersin. o gene daaa daaaa diye diye tarifinde devam eder :

"Çeşmeden geçtikten sonra kelli bir calı görürsün, ona yokarı yöneldinmi, varacağın köy bir cigara içimi yerdin. Hey allah.. ne bu tariftin. Ne de bu mik, yastan bir şey çıkaramazsın.. eğer bir parça sinirli adam isen bu şefkatle delilin kafasını aleteceğin gelir !"

O biçare adamın ne ka bahatı var ? Bütün bunların sebebi yolsuzluktur.

Şayet yolu araştırdığınız zaman da akşam olmuş ortalık kararına başlanmış ise hissettiğiniz elem de vaktile mebsuten mütenasip tir. Ekseriya müstehzi insanlar gamlı çehreleri tavşif ederken (sür'at onbiri yirmi geçiyor !) derler ya ? tıpkı

Yolsuzluğun en acıklı duygularını geçen harp zamanlarında da duyduk. Sırası gelmişken ağabeyimin hatıra defterinden kopan ve kitapların içinde bulduğum bir yaprak kâğıttaki yalıyı aynen anlatayım :

1936 senesinin ikinci ayında Ruslar Erzurumu sukut ettirdiklerini müteakip Trabzonda asker çıkartıp ordunun arkasından vurmağa başladılar. Bulduğum K. II, fırka 18 düşman cephesine çıkmak için cebri yürüyüşe başladı. Erzincan'ın sansar boğazından Gümüşane istikameti ile Ardasağı geçüp zığana dağırını aşarak Akçaabadın üzerinde taşlı obaya tabya yapmağa koştuk. Yolsuzluk tan fırkamızın kuvveyi har

Çocuk Terbiyesi

Çocuklarımızı hayata Nasıl hazırlamalıyız.

Başöğretmen Hasan Fahri Özkaynak

[2]

Terbiye İtiyatlardan manzumesidir. İnsan seçiyecisini bir kumaşa benzetirsek onu dokuyan iplikler İtiyatlardır. Bu İtiyatların iyi ve fena oluşudurki insan seçiyecisinin mahiyetini tayin eder. Bir İtiyadın vucuda gelmesinde bir hareket tarzının muhakkak izi vardır. İtiyadın müvellidi faaliyettir. Her yeni hareket yeni bir İtiyada başlangıç olabilir. İlk faaliyet tarzı tekrerrir ettikçe kuvvet ve inkişaf bulur. Ferdin bütün iradi faaliyetini durduracak kadar kuvvet ve cesaret peyda eder. Yapılan ve yapıldıran iyi ve fena hareketlerin hiç birisi uzviyet ve ruhtuzerinden silinmez. Kemalini bulduktan sonra cinsine göre hayatımızda iyi ve fena şekillerde tezahür eder. Hemen diyebilirizki taliimizi ve saadeti-mizi onlar tayin ederler. Şimdi çocuk üzerine dönelim.

Çocuğun ilk mürebbisi ebeveynidir. Aile terbiyesi, çocuğun bütün hayatı müddetince hüküm sürecektir temel terbiyedir. Onun sıhhati ve kudretidir ki, çocuğun müteakip hayatında ilk terbiyenin mahiyetine göre iyi ve fena şekillerde tezahür

biyesi 7,10 derecesine indi. Düşman 15 santimlik obüslerle üzerimize enderek en dahtı yaparken biz mukalele edebilmek için mantelli topu bile mevzimize getiremiyorduk. Hep bunların sebebi yolsuzluktu. Bin zahmet ile tabya ettiğimiz bir şeynaydar cebel bataryasını bir sabah Ruslar bombardıman ettiler nasılsa topumuz tam isabelle beş neferimiz berhava oldu. Atık gay yur bahadır fırka kumandanımız miralay Sedat beyin ordudan istimdadı kudretli cebel topu celbetmek idi. Lâkin yolsuzluk !

Bunuda bertarafetmek için bir isnadımız vardıki, oda milletin azmi, halkın gayreti idi. Ardasa - Cevizlik hattından garbi şimala 37 kilometre gola ihtiyacımız vatani, düşmana istilâ ettirmemek için milletin iftihar eylediği bir şey idi.

Sedat bey gayrı muharip (300) Neferin üzerine geçen bir baytarı memur ederek (senden yedi gün zarfında bu yolu isteriz) demişti. Bu gencin elinde kuvvai mihanikiye etraftaki köylüler olabilecekti, Hemen uzak yakın köylerden çocuk, kadın, ihtiyar köylüleri çapa kazmalarile celbedüp istenilen yolu beş gün zarfında (Sedat bey

- Arkası 4 de -

eder. Çünkü çocuk maddeten ve manen en çok tesire elverişli devreyi hayatını aile yuvasında geçirmektedir. Bu yuvadan alacağı bedeni ve ruhi İtiyatlarla okul hayatına ve bütün hayat mücadelesine girecektir. Aile terbiyesinin iyi ve fena tarafları ömrü tukeninceye kadar onun beden ve ruhi faaliyetlerinde görülecek onun hayat mücadelesindeki muvaffakiyet üzerinde amil olacaktır.

Bazı aileler daha ilk aylarda ve yaşlarda çocuklarının yanlış ve zararlı hareketleri karşısında terbiye yaşlarının gelmediğine hükmederek lakayt kalırlar. Bu çocukların bedeni ve ruhi terbiyelerini mutazarrır eden çok tehlikeli bir düşüştür. Çocukların yaşlarına ve durumlarına göre muhtelif terbiye biçimleri ve şekilleri vardır. Fakat çocuk terbiyesi şu veya bu yaştan başlar diye pedagojik ve psikolojik bir hüküm yoktur. Çocuğun terbiyesi doğar doğmaz başlar her yaşa ve hale ait şekiller ve formüller muvacehesinde aile, okul ve muhitin vasiyeti altında tabii seyrini takip eder.

- Arkası var -

Komşu Rusyada

Güzel sanat

Milli danslar olimpiyadı

Son günlerde Tiflis'te milli halk dansları için bir nevi olimpiyad yapılmış ve iki gün süren bu şenlikler esnasında Gürcistan'ın muhtelif muntakalarından gelen en iyi dansörler kendi oyunlarını göstermişlerdir. Bu iki gün içinde 200 kadar dönsör hünerini irae etmiş ve bunların arasında bilhassa hep birlikte edilen dano ile cenup Asetinlerinin lizginkası nazarı dikkati çekmiştir. Kovsurlar, büyük bir maharet ve çeviklik isteyen Svana şehri muharikleri dansını oynamışlar ve çok alkışlanmışlardır. Seksen yaşındaki Acar Abasidze, eski " Horumi " harp dansını aynamıştır.

(T. A.)

Sosyal hayat

Moskova parkları

Moskova'da kâin 4 büyük kültür ve istirahat parkını bu yaz mevsiminde 18,500,000 den fazla kimse ziyaret etmiştir.

(T. A.)

Sağlık Köylüye öğütler

Batıl Hekimler

Atatürk İnkılabının çiğnediği batıl itikada inanan Türk yoktur.

Yazan : TÜRKÂN

Durmuş Türkmenoğlu

[2]

4 - Sıtmadan büyümüş dalakları tütsü, dualı mera simle ve baltağı dalağı ke siyormuş gibi kaldırıp indirerek eritmek gibi ancak evdeki çocukları güldürmek neticelerini verebilen tecrübelerde bulunurlar.

5 - Sıtma dalağının üstüne luruşun parçası bağlarlar.

6 - Sarılığa karşı, eşek sidiğini veya hastanın kendisi sidiğini içirirler.

7 - Hastanın alnında veya kulak memesinde kan çıkacak derecede hafif us tura çizikleri yaparak sarılık keserler.

8 - Yeni doğan çocuğun kanını temizlemek için yirmi günlük olunca sırtına hacamat yaparlar.

9 - Bir çok yaralara, belere sığır veya öküzün taye tezeğini yapıştırırlar.

10 - Kızılca göğrük te dedikleri yılancağı tutulanları " Yılancağı taşı " yapıştırırlar, derinin hastalanan kısmına eşek kulağından akıtılan kanı sürerler.

11 - Yürek çarpıntısına Güvercin palazının kalbini guttururlar.

12 - Ateşli mide hastalıklarına tutulan çocukların başlarını ustura.

13 - Kabakulak hastalığına da kulak yanındaki hasta kısmın etrafına hocalara siyah is mürekkebiyle manasız şeyler yazdırırlar.

15 - Hasta vebayi bakanın bile nuskalarla tedavi edilebileceğine inanırlar. Hoca kocaman bir öküzü kurtaracak nuskayı küçük bir koyun mukabilinde yazar.

Misalleri daha ziyad uzatmak mevzumuzu yorar. Anadolunun muhtelif yerlerinde hükümü geçen tedavi usullerini gösteren bu sağma reçeteler bile, bize köy hakimliğinin dayanmakta olduğu esaslar hakkında کافی bir fikir verebilir. Bunların bir kısmı gayet erdut ve çok zararlı, bir kısmı da safiyane ve zararlıdır. Fakat alınması lâzım ciddi tedavî tedbirlerinin yerini müsadere ederek beyhude vakit kaybedilmesine sebebiyet verdikleri ve nihayet ehlin ve asrın icabatında geriliğin birer âlâmeti oldukları için mücadelemizi hepsine teşmil lâzım ve zaruridir.

Atatürk İnkılabının çiğnediği batıl itikada inanan asıl Türk yoktur. Vatandaşlar bu İnkılabın öncüsüdürler.

- Arkası var -

Hamamlara dikkat...

Zaten gayri sıhhi olan hamamlar fındık kabuğu kömürü yaparken bir daha sıhhati tehdit ediyorlar !

Trabzonda bütün hamamlar bugünkü ihtiyaçlara cevap verebilecek şekil ve durumda olmadıkları gibi tamamen ve tamamen gayri sıhhidirler de.. Onların sehildirilen olan bu gayri sıhhi-hilikleri sanki yetişmiyormuş gibi, fındık kabuğu

yakıp fındık kabuğu kömürü yapmak ve satmak ve her gün bu yüzden, hamamına göre üç, beş, sekiz, on lira kazanmak maksadile müstecirleri tarafından dahi bir kat daha halkın sıhhatini tehdit edici bir şekle sokuluyorlar. Bu mak-

satla kışın, gece gündüz, hiç durmaksızın yanan hamamlar cehenneme dönmekte ve soğutulmaları için de iç ve dış kapıları mütemadiyen fora edilmektedir !

Hamamlar, insanlara mahsus banyo mahalleridir, kömür imal edecek ocak değil,

Halkın sıhhati bakımından bilhassa kışın hamamların hararet derecesi kontrol edilmelidir. Her işimiz bitti de bumu kaldı, demiyelim; her kalan işler gibi, ele ve öne alınması gereken bir iş de budur elbet !

ANKARA

Türkiye'deki yeni oluşun bir izahı

Yazan :

Norbert Von Bischoff

Avusturyanın Ankara

Elçiliği sabık müsteşar

Türkçeye çeviren :

Burhan Belge

[46]

makam tarafından verilen bu emrin birçok maksatlar peşinde verildiği iddia edilebilir ama, müslümanlığın mukadderatı namına verildiği iddia edilemez.

Gerçek bir dindarlıkla verilmesi şart olan bu en yüksek emri, müslümanlığa gerçekten kılıcı kuşanmış olan ve gerçekten hristiyanlığa karşı cihad açan bir Selim veya Süleyman (değil) devleti içine soktukları maceradan muvaffakiyetle çıkabilmek için zavallı bir padişahı peşlerinden sürükleyen Talât ile Enver yani dindarlıkla hiç bir alakaları olmayan iki adam vermiş buluyorduk.

Verilen emrin yerine getirilmemesi ise, islâm dininin harice karşı artık politik bir tesiri kalmadığını görememek itibarıyla, bu iki adamın islâm dininin içyapısını ne kadar az vakit ol duklarını göstermiştir.

Fakat padişahın fikir taşıyan dini kolunun da yanında nasıl kılıç taşıyan dünyevi kolunun da utlak bir felce uğradığını anlamak için, Osmanlı ordusuna geriye doğru bir göz atmak lâzımdır. O Osmanlı ordusuna ki, ta on yedinci yüzyıla kadar, Avrupa onun karşısına bir eşini çıkaramadığı halde bunaan 200 yıl kadar sonra II. Abdulhamit zamanında ve Türk askerinin bütün bu muddet zarfında katliyen değişmeyen ve azalmayan kahramanlığına ve bir çok reform denemelerine rağmen, hazine ve biçare bir kalabalığa inkılâp etmiştir.

(Bischoff, burada Yeniçeri Ocağının malûm tarihçesini yapıyor. Savaşı at üstünde idare eden padişahlardan sonra, savaşı hamamlardan yahud harem dairelerinden idare eden padişahlar geldiğini; Yeniçeriler için

- Arkası var -

Gençlik

Vahşi ormanlar arasında..

8 Sedat Ülgener

Yılmaz Çoşkun ve Demir bugün daha ilk avlarını yapmışlardı.

Deminden beri bunları gözlleyen Günay büyük bir sevinçle merdivenden aşağı indi. hep birlikte büyük bıcaqlarla ayıyı yuздüler. Şimdi postu kulübe-ye götürmek lâzımdı.

Demirle Günay koşullar kulübe çıktılar, içeriden bir ip alıp kulübeden aşağı sarkıtılar. bir ucunu da ağacın bir dalına iyice bağladılar. Sonra aşağıya inerek ağabeylerine yardıma gittiler.

Hep birlikte ayı postunu alıp kulübenin altına getirdiler. Yılmaz ve Çoşkun bir sıçrayışta ip merdivene tırmandılar. Demirle Günay da postu iyice bağlayıp yukarı çıktılar. Üç kardeş postu yukarıya çektiler. Günay kulübeye girdi. onlara postu tabaklayacak malzeme getirdi. Postu tabakladılar ve bir ağaca gerdiler. Bu işi Yılmaz Çoşkun Demir yaparken Günay da kardeşlerine güzel bir yemek hazırlamıştı. Artık öğle olmuştu. Yılmaz ve kardeşleri yemek yemek için küçük kulübeye girdiler. Dördü de büyük bir iştah ile yemeklerini yediler. Sonra biraz istirahat etmek için minderlerine çekil-

Köylülerimize Öğütler

TÜTÜNCÜLÜK

Tütün Nasıl Kırılır Ve Dizilir ?

(1)

Tütünü tarlada yetiştirmek ve bakmak kadar, hattâ ondan fazla kırma işi de ehemmiyetlidir. Erken kırılan yapraklar, yeşil kalır. Geç kırılan yapraklar yanar, tarla yanığı tabir edilen bir hal alır. Görülüyor ki, vaktinde kırılmayan yapraklar evsaffarından kaybetmekte ve bozulmaktadır. Bu suretle tarladaki çalışma ve didinme boşa gitmiş olur.

Bundan dolayı, iyi ve sağlam mahsul almak için yaprakların kırma zamanını iyi tayin etmek icabeder. Memleketimizde ekseriyetle tütünler tarlaya dikildikten 80 - 100 gün sonra kemale gelir. Tütünlerin kırılma zamanının geldiğini şu suretle anlamak kabil-dir :

a.) Renklere hâlel gelmemek şartile yaprakların yüzlerinde damarlara yakın olan kısımlarında ve uclarında bir takım kabarcıklar ha-

sıl olur ve fidanlar çiçek açar. Fidanların uc yaprakları dik ve aşağı yaprakları yatık bir vaziyet alır. Ve bir kısım yaprakların ucları toprağa doğru hafif bir kıvrıltı peyda eder. Bazan, çiftçi tütünleri kırmak için yaprakların buruşup porsumasını ve uclarının sararmasını bekler ki bu hiç de doğru bir şey değildir. Böyle bir hal tütünün koparma vaktinin geçtiğine ve yaprakların zayıfladığına alâmettir. Bu itibarla, yapraklar bu hale gelmeden, anlayıp iki gün evvelden yukarıda anlattığımız vaziyete geldiği zaman kırmak lâzımdır.

Yapraklar kemale geldikleri zaman en fazla ağırlıklarını bulmuş olurlar. Kırma zamanı geçirilirse yapraklar, sıkletinden, nefasetinden, hattâ kokusundan kaybederler.

b.) Tütünleri, güneş doğmadan ve yaprakların üzerinden (Çiğ) kalkmazdan evvel kırmak lâzımdır. Tütünler, üzerinde (Çiğ) bulunduğu halde toplanırsa yapraklar kolay kırılır ve gölgede kurutulduğu sırada cilâlı ve cazibeli parlak bir renk peyda ederler. Evvelâ fidanda aşağı yapraklardan itibaren tütünü toplamağa başlamalıdır. En alt yapraklar koparıldıktan beş altı gün sonra orta yapraklar ve ondan bir hafta sonra da uc yapraklar toplanmağa başlanır. Bu yapraklar ellışer ve altmışarlı düzgün bir halde diz üstüne koyularak istif edilip sepet ve selenin içine yerleştirilmelidir.

Sepet dolunca küfeye yerleştirilmek için tütün zedelenip çizilmesin diye deste halinde bulunan elli veya altmış yapraklı tütün

demetlerinin kafaları aşağıya ve ucları yukarıya gelmelidir.

Kırma işinde en ziyade göz önünde tutulması lâzımgelen belli başlı noktalar şunlardır :

Kırma işine mutlaka güneş doğmadan evvel başlamak lâzımdır. Çünkü güneş doğduktan sonra tütünler gevrekliklerini kaybeder ve gevşerler.

O zaman kırılmaları güçleşir. Halbuki sabahın ilk saatlerinde, güneş doğmadan yapraklar nemli, alâstikî ve çok gevrek bir halde-dirler. kırılmaları çok kolay olur. Çiftçi bu saatlerde üzeri nemli olan yaprağın dip tarafını baş ve şahadet parmakları ile tutar veya yavaşça yana doğru tazyik eder.

E. S.

Arkası var

Fransızca kurs

Halkevi Başkanlığından :

10 Teşrinevvel 936 tarihinden itibaren Fransızca kursu açılacaktır. İsteklilerin şimdiden Halkevine başvurmaları bildirilir.

Pazarlıkla odun eksiltmesi

İnhisarlar Başmüdürlüğünden :

İdaremizin kışlık ihtiyacı için 30 bin kilo sobalık kesilmiş kuru kızılâğaç odunu pazarlıkla satın alınacaktır.

Muvakkat güven parası 2813 kuruştur. İhale tarihi 20-10-936 Salı günü saat onbeştedir.

Vermek ve şartnamesini görmek isteyenlerin idarede müteşekkil komisyona muracaat eylemeleri ilân olunur. 1-6-10-15

Askerlik şubesinden :

936 Teşrin celbind muvazzaflık hizmetlerini yapmak üzere askere çağrılan doğum ve sınıflar şunlardır.

1 — Bir buçuk senelik kıtalar için :

316 (dahil) 330 (dahil) doğumlu yoklama kaçakları ile bakayalar ve 328 doğumlulardan artan erler.

2 — İki senelik kıtalar için :

316 (dahil) 330 (dahil) doğumlu yoklama kaçakları, bakayalarla 329 doğumlulardan artan erler yetişmediği takdirde 330 ve 331 doğumlu erler.

3 — Deniz sınıfı için :

316 (dahil) 330 (dahil) doğumlu yoklama kaçakları ile bakayalar ve 331 doğumlu erler.

4 — Jandarma için :

316 (dahil) 330 (dahil) doğumlu yoklama kaçakları ile 331 doğumlu erler.

5 — Gümrük için :

331 doğumlu erler çağrılacaktır.

6 — Askerlik kanununun 43 cü maddesi mucibince ilân olunur.

Yurtdaş :

Tayyareye Yardım Etmeyi Unutma..

Bugece aylardan beri beklediğiniz Türk san'atının yeni ve harikulâde eseri Yıldız sinemasında gösteriliyor..

Baştan nihayetine kadar TÜRKÇE sözlü olarak

Tarzan Geliyor !!!

Türkçe sözlü, heyecanlı film.

Tarzanın yeni ve görülmemiş maceralarını gösteren bu muazzam eser, İngilizlerin 1936 mevsimi zarfında hazırladıkları en muazzam eserlerinden biridir.

TARZAN GELİYOR!!!

Filmini görmek için yerlerinizi erkenden temin etmeğe çalışınız.

Filme ilâveten :

Yeni Paramunt Dünya Havadisı..

Ayrıca : S. M. İngiliz Kralının İstanbula gelişi ve ATATÜRK tarafından istikbali ...

Pek yakında :

Bugün 1500 sinemada gösterilen

Brodvay

Melodi 1936

Büyük revü..

Borsalar

30 Eylül 1936

Hamburg borsası**Gireson fındıkları**

İç fındık hazır	
" vadedi	70
Kabuklu fındık hazır	30
" vadedi	29

Trabzon fındıkları

İç fındık hazır	
" vadedi	69
Kabuklu fındık hazır	
" vadedi	29

İtalya fındıkları

İç fındık hazır	650
" vadedi	650-660

Berlin borsası

Türk yumurtaları	
Küçük mal	12
Orta	12,25
İri	12,50

İstanbul kambiyo borsası

Peçeta	70922
Lirel	1012
Rayışmark	1,97.75

İstanbul ticaret borsası

İç fındık Gireson	65
" Trabzon	65
" Akçekale	64.50

Trabzon Borsası

1 Birinciteşrin 1936

İç fındık	64,50
Tumbul	31,50
Sivri	28,50
Foşa	29
Badem	27
Karkalak	00
Yumurtla birinci	1100
" ikinci	2000
İşlenmemiş	325
Mısır	5,50
Fasulyalar	
İnce mal	10
Horoz fasulya	12
Unlar	
İstanbul birinci	13,90
" ikinci	13,20
Samsun birinci	12,00
" ikinci	11,00
Muhtelif birinci	13,90
" ikinci	12,50
" üçüncü	12

YOLSUZLUK

- Baştarafı 2 de -

caddesi) namile küşada mu vaffak oldu. Hayli seneler erkânı harbiyeğe çok kıymetli tabya fen müdürlüğünü yapmış olan merhum Sedat bey, bahsilen caddenin başlangıcında bir top üzerine çıkarak irat ettiği natukta (Bir vatan bir vucut gibidir, yollar onun asabına, caddeler kalın kan damarlarına benzer. Damarı demura uğrıyan bir vucut nasıl alil, sefil mezul olursa, yolları bulunmayan bir millet de hem iktisaden ve hemde senkilceys için alil kalmış bulunur.

Biz vatanın koruyucusu-yuz, lakin her yolsuzluğa rağmen şu yolları açmağa didinen köylüler kadınlar, çocuklar daima yurdumuzun kurtarıcıları olduğuna onların parmaklarının eseri olan bu yol o muazzez kah ramanın mukaddes ruhunu anar, bizi bu gün salâhe çıkaran Ulu Önder Atatürk'ün yüksek işaretleri ile doğuda bir milyonu geçen asıl Türk çocuklarının ferah ve saadetleri için köycülük ve yolculuk davasının hâkimi olan ve ilân ettiği bu rejim ve inkilâp seferberliğinin şefliğine memur edilen ve Atatürk'ün (İşin can alacak yeri köylüdür. Türkiye'nin hakiki sahipleri ve efendileri dediği bu köylülerin yüzünü güldürmeğe derdini dinlemeğe koşan Üçüncü

Umumî Müfettiş Sayın Tahsin Uzerin 15 haziran 1933 de Cumhuriyet gazetesinin baş makalesinde (Erzurum-Demiryolu) ser levhası altındaki 20 den fazla okuyarak ezber ettiğim doğuda yollar ihtiyacı bir baş makalesinin aklında kalanlarında yazmamak elimde de gildir. İşte size yıllardır evvel yazmış ve doğunun vaziyetini daha evvelden tetkik etmiş olan Tahsin Uzer babamızın yazısı:

Kızılaya
Yardım
Edelim!
Kızılaya
Üye
yazılalım!

Zayı
mühür

Trabzon maliyesinden maaş almakta olduğum tabrik mührümü zayı ettim. Yenisini yaptıracağım zayı mührün hükmü yoktur.
Emektar binbaşı
Aziz Tarzan

HABİK

Rengi solmıyan, kalıbı bozulmıyan dünyanın en iyi şapkasıdır.

Trabzon ve Doğu vilâyetleri için satış yeri

Harunlar Müessesesidir.

Ayrıca çok ucuz kadın erkek ve çocuk şapkalarının çok zengin ve ucuz çeşitleri gelmiştir.

Mevsimlik Kumaşlar

Bayanlara ve Baylara mahsus kumaşların yeni çeşitleri gelmiştir.

En yüksek
Terzilik
Sanatı..

Memurlar için : Taksitle muamele yapılmaktadır....

Kunduracılar caddesi

Tüccar terzi OSMAN NURİ SEZMEN

Remington

Yazı makinelerinin son modellerini en ucuz fiyatlarla mağazamızdan temin edebilirsiniz..

Omega

Cep ve kol saatlarının en fantazi ve en son şekilleri gelmiştir..

HISLON

Cep ve kol saatları dünyanın en hassas saatlarıdır.

Adres : TRABZON
Kunduracılar caddesi

Hami ve Kemal Nalbantlar Mağazası

S
R
A
M

D



CEREYANDAN
TASARRUF!
bunu kim istemez?

Fazla ziya neşredip az cereyan veren yegâne ampullardır.

Markaya dikkat edip yalnız bu lambaları isteyiniz. Çünkü güneşten de parlak ziya verirler.

Bütün Bakkal mağazalarında bulunur.

YENİYOL BASİMEVİ

Yeni, temiz ve çeşitli hurufat ile bütün matbaa işlerini

En temiz, en ucuz bir surette yapar..

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda hazırlar ve gönderir.